

Algemene Beschouwingen 2016

Voorzitter, ik wil namens Ronduit Open onze dank uitspreken aan iedereen die zich het afgelopen jaar heeft ingezet voor onze gemeente. Er is vooruitgang geboekt, maar er is ook nog een hoop werk aan de winkel.

Op beleidsniveau zijn er recent bij bijeenkomsten met betrekking tot het geurbeleid en het subsidie- en accommodatiebeleid positieve reacties geweest vanwege de interactieve manier van werken in het beginstadium en de regelmatige terugkoppeling. We vinden dit als Ronduit Open een goede zaak, want dit is iets anders dan eerst beleidsnota's tot in detail uitwerken en vervolgens de gemeenteraad vragen zich voor of tegen uit te spreken.

Op concreet, bestuurlijk niveau heeft Ronduit Open vaak kritische opmerkingen gemaakt over de interne coördinatie en structuur, waarin de verantwoordelijkheid en bevoegdheid vergaand is gemandateerd tot op werkniveau. Hoe kun je dan je verantwoordelijkheid nemen als manager? Het is verder tekenend hoe er van meet af aan een voortdurend komen en gaan is geweest in de top van de organisatie. Voortdurende wisselingen, de ene nota na de andere vol begrippen als transformaties, interactief werken, problemen buiten ophalen, integrale aanpak, enzovoort. Het probleem was uitstekend georganiseerd, voorzitter. Het verbeteren van de kwaliteit en uitvoering van gemeentelijke taken is dan ook niet voor niets als een uitgangspunt opgenomen in het coalitieprogramma. De basis op orde. Het moet en gaat niet alleen maar beter, sneller en goedkoper, maar vooral ook conform de behoefte van burgers, stichtingen en verenigingen, ondernemers en instellingen. Dit vanwege een snelle en daadkrachtige reactie vanuit het college en ambtenaren op vragen en verzoeken.

We blijven als Ronduit Open de grip op deze organisatieontwikkeling kritisch volgen. We zijn nog niet daar waar we willen zijn, voorzitter. We leggen de lat dan ook hoog. Het is van belang dat alle zaken of dossiers op beleidsniveau of concreet niveau zo snel mogelijk onderwerp van overleg en besluitvorming worden. Wanneer dit niet het geval is leidt dit tot onvrede en ergernissen aan het adres van de gemeente, door zowel burgers, stichtingen en verenigingen, ondernemers en instellingen. Ons dringend verzoek is, dat ook met betrekking tot personeel en organisatie er een directere sturing komt vanuit het college. De opstelling is te afstandelijk en dat kunnen we ons niet langer permitteren.

Op dit moment bedraagt de pot reserve bedrijfsvoering meer dan 2,5 miljoen euro, een miljoenenbedrag dat bedoeld is om te investeren in de eigen organisatie. Voorzitter, hoe moet ik het aan de burgers uitleggen dat we na 10 jaar Leudal nog steeds 2,5 miljoen euro nodig menen te hebben om te besteden aan onze eigen organisatie? Hoe krijgt u dat voor elkaar? Er worden besluiten genomen over tonnen, miljoenen euro's waar we totaal geen zicht of grip op hebben, maar wel telkens onze vraagtekens bij zetten. Hoe zit het met de rol van de commissie Bestuur & Middelen? Begrijpt u het nog voorzitter? De gemeenteraad hoort hierop de regie te hebben. Na 10 jaar Leudal moeten we niet doen alsof het de normaalste zaak van de wereld is om zoveel geld in de eigen organisatie menen te moeten investeren en tegelijkertijd de lasten voor burgers te verhogen en te bezuinigen op gemeentelijk vastgoed, openbaar groen, wegen, subsidies en accommodaties en bibliotheekwerk. Wij wensen een concrete en directere

informatievoorziening met betrekking tot personeel en organisatie en niet langer ontwijkende antwoorden op vragen.

Tot zover het bestuur en de middelen, voorzitter. Ik ga nu verder met ruimtelijke zaken. De burgers in Leudal hebben tijdens de 16 Ôs Dörp bijeenkomsten verschillende wensen, verlangens en initiatieven uitgesproken, waarvan we als Ronduit Open twijfelen over het vervolg. Wat is de impact van deze avonden? Wat merkt de burger? Welke verwachtingen zijn er gewekt? Welke ideeën zijn er uitgekomen? Welke acties, voorstellen en initiatieven zijn realiseerbaar en hoe zal de gemeente hier een rol in spelen? We hebben er geen zich op, voorzitter.

Ook zijn er een aantal grote, majeure projecten, waarover al lang wordt gepraat maar de gemeenteraad vooralsnog geen helderheid heeft geboden. In een amendement spreken we voor 9 majeure projecten prioriteit uit en zijn er per project enkele vervolgstappen opgesteld. Laat duidelijk zijn dat het hier gaat om een prioriteitenlijst. De genoemde bedragen zijn slechts een indicatie. Het feit dat bepaalde projecten nu geprioriteerd worden wil niet zeggen dat ze ook daadwerkelijk, hoe dan ook, uitgevoerd zullen worden. Daar zal de gemeenteraad nog altijd over moeten besluiten naar aanleiding van een raadsvoorstel. Ik kom hier later op terug.

Het nieuwe accommodatiebeleid heeft verschillende uitgangspunten, welke ook betrekking hebben op enkele van de majeure projecten waarop we als gemeente willen investeren. Denk aan de bezuinigingstaakstelling, nieuw voor oud, het verkopen of overdragen van gemeentelijk maatschappelijk vastgoed, de redelijkheid van de gemeentelijke financiële bijdrage, de vraag of er sprake is van een evenwichtige spreiding van voorzieningen over alle kernen tegenover grootschaligheid en/of kleinschaligheid, multifunctionaliteit (meerdere soorten sporten), effectiviteit van de accommodatie (combinatie van sport, school, recreatie, commercie), de bovenlokale functie, ontmoetingsfunctie, zelfsturing, een financieel en sociaal duurzame exploitatie, het aanpassen van huurtarieven voor sportaccommodaties en het aanboren van nieuwe geldstromen.

Dankzij een bijgesteld subsidiebeleid kunnen we de bezuinigingsopdracht voor 2017 verzachten. We zijn hier als Ronduit Open voldoende tevreden mee. In eerste instantie zouden namelijk alle stichtingen en verenigingen met 50% worden gekort op hun subsidies. Vanwege de extra financiële ruimte kunnen stichtingen en verenigingen bovenop de 50% extra subsidie ontvangen voor jeugd- en Wmo-gerelateerde activiteiten en vanuit het fonds maatschappelijke activiteiten. Al met al een mooi pakket, zeker gezien waar we vandaan komen. Het is belangrijk dat verenigingen zo snel mogelijk weten waar ze definitief aan toe zijn de komende jaren, zowel voor wat betreft de plannen rondom hun accommodatie als het subsidiebedrag.

Woningbouw dan. Met betrekking tot de woningbouw zullen woningen geherstructureerd moeten worden. Zo moet leegstand worden aangepakt door gebouwen te transformeren en zullen kwalitatieve aanpassingen voor ouderen aan bestaande woningen wenselijk zijn. Ook is het van belang om over voldoende huurwoningen in de sociale sector te beschikken. Het aantal huurwoningen in Leudal is laag in vergelijking met andere gemeenten. Er bestaan lange wachtlijsten in verschillende dorpen waardoor jongeren zich genooddaakt voelen te verhuizen naar de stad, hoe graag ze ook in hun eigen dorpen zouden willen blijven wonen. Het feit dat

we als gemeenten jaarlijks tientallen statushouders moeten huisvesten en er geregeld sociale huurwoningen in de verkoop gaan draagt negatief aan deze ontwikkeling bij. Het is dan ook niet vreemd dat het voor jongeren ergernis opwekt wanneer men na lang wachten op een wachtlijst moet constateren dat statushouders voorrang krijgen terwijl starters, misschien net met een relatie, misgrijpen.

Heel positief zijn we over het besluit tot wijziging van de geurverordening. Het kan niet doorgaan dat de milieukwaliteit in het buitengebied tamelijk slecht mag worden op plaatsen waar de milieukwaliteit op dit moment nog redelijk is. Wij pleiten voor een duidelijke aanpassing van de normen. Daarbij speelt mee dat bestaande rechten van ondernemers niet worden aangetast. Het gaat erom te voorkomen dat de kwaliteit nog verder verslechtert. Dat geldt in het buitengebied maar zeker ook nabij de woonkernen. Er zullen veel bedrijven binnen 5 jaar stoppen als gevolg van regelgeving van het rijk. Wij moeten voorkomen dat de daar gehouden dieren worden verplaatst naar locaties waar zich nu al problemen voordoen. Dan zouden we de problemen vergroten in plaats van verkleinen. Dat was de reden voor de afspraak in het coalitieprogramma om te gaan werken aan het geurbeleid. We moeten voorkomen dat Leudal door een soepeler beleid dan in andere gemeenten en in Brabant het regionale afvalputje wordt.

Sociaal domein

Van decentralisatie naar transformatie. In 2017 zal er veel aandacht uitgaan naar de transformatie en samenwerking. Ronduit open vindt het belangrijk dat er minder bureaucratie komt. Er moet vertrouwen zijn in de betrokken hulpverleners en hardwerkende mantelzorgers. Alle zorg moet zonder problemen toegankelijk blijven voor iedereen die dit nodig heeft. Er moet voorkomen worden dat men van het kastje naar de muur wordt gestuurd.

Ronduit Open is van mening dat de veel gebruikte term 'een schoon en leefbaar huis' bij hulp in het huishouden terughoudender gebruikt zou moeten worden, zoals in een uitspraak van de hoge Raad in mei te lezen was. Er moet maatwerk komen per hulpvrager waarbij gekeken wordt naar het netwerk en mantelzorgers, zodat waar nodig extra uren beschikbaar komen waardoor hulpvragers op verantwoorde wijze thuis kunnen blijven wonen met de juiste hulp. Ronduit Open is van mening dat er huishoudelijke hulp voor iedereen met een hulpvraag beschikbaar moet zijn en moet blijven. Daarbij moet men bekijken per aanvraag hoe extra maatwerk geleverd kan worden. Ronduit Open is dan ook positief gestemd over de inzet en toezeggingen van wethouder Verheul om hiermee aan de slag te gaan en dat hij per casus gaat laten bekijken hoe er ook in 2017 maatwerk geleverd kan worden per hulpvrager.

Binnen de gemeente Leudal hebben we veel zorgaanbieders en zorginstellingen die maatwerk leveren gericht op de hulpvraag van kinderen en hun ouders. Vaak lopen met name de kleine zorgaanbieders en ZZP'ers tegen een bureaucratische berg aan waardoor veel tijd, geld en energie verloren gaat die beter besteed had kunnen worden aan het kind of de jeugdige die in zijn ontwikkeling bedreigd wordt. Ook voor 2017 staat voor Ronduit Open preventie voorop om een mogelijk bedreigde kind ontwikkeling door endogene of omgevingsfactoren af te wenden. Helaas zijn er gemeentes in Nederland waar men inmiddels is gestopt met de vrijwillige jeugdzorg omdat er onvoldoende financiële middelen beschikbaar zijn. Ronduit

Open wil van het college de toezegging dat er ook in 2017 geen enkel kind in Leudal tussen wal en schip gaat vallen.

Voorzitter, met betrekking tot het Minimabeleid willen we op drie zaken expliciet ingaan

1. Stichting Leergeld. We willen de vrijwilligers van de stichting complementeren met hun werkzaamheden en hun betrokkenheid. Gelet op onze visie m.b.t. participatie zien we wel graag dat er nog meer bekendheid aan gegeven wordt. We zouden graag zien dat vooral de scholen ingeschakeld worden om de participatie van kinderen waarvan de ouders op een bijstandsniveau leven, te stimuleren.

2. Inrichtingskrediet aan statushouders: Ronduit Open vindt het een goede zaak dat we in het Midden-Limburgse één lijn trekken m.b.t. het verstrekken van een inrichtingskrediet. Daarom zijn we voor om vanaf 2017 de bijdrage niet langer als een gift beschouwen maar als een lening te verstrekken. Het is heel goed dat er diverse partijen doorgaans op vrijwillige basis met de opvang en integratie van vluchtelingen bezig zijn. De onderlinge afstemming verdient aandacht. We roepen de portefeuillehouder dan ook op de partijen bij elkaar te roepen, onderlinge ervaringen uit te wisselen en de onderlinge afstemming te verbeteren. Welke afspraken zijn er door de gemeente gemaakt met de diverse partijen? We vernemen bedragen en afspraken graag.

3. Maatschappelijke deelname van burgers met een inkomen op bijstandsniveau: Gelet op de visie van Ronduit Open m.b.t. participatie zijn wij van mening dat via een actieve voorlichting meer bekendheid moet worden gegeven aan de mogelijkheden om tegemoetkoming te krijgen voor bijvoorbeeld het contributiegeld voor vereniging en de deelname aan culturele activiteiten.

Arbeidsparticipatie: We willen in 2017 meer dan 12 miljoen besteden aan arbeidsparticipatie. Graag willen we van het college horen: waarvoor worden deze gelden besteed, welke projecten en instrumenten worden ermee bekostigd, hoeveel mensen wil het college laten uitstromen van uitkering naar werk. Wat zijn de verwachten baten die hieruit voortvloeien?

Voorzitter ik ga ten slotte nog kort in op de ingediende amendementen.

Amendement 3 - De begroting sluit met een positief resultaat van 768.000 euro, en we willen dit incidenteel overschot dan ook inzetten om incidentele tegenvallers op te vangen. Over de precieze aanwending willen we als gemeenteraad zelf kunnen besluiten.

Amendement 2 - Met betrekking tot het raadsbesluit wordt voorgesteld om ook vanaf 2018 het onderhoudsniveau vastgoed te handhaven op niveau 4. Maar omdat er per gemeentelijk vastgoedobject in 2017 een apart meerjarig onderhoudsplan wordt vastgesteld, dit alles om kapitaalvernietiging te voorkomen, willen we aan lid 2 van het besluit toevoegen dat het onderhoudsniveau vastgoed na de vaststelling van het meerjarig onderhoudsplan in 2017 opnieuw vastgesteld wordt.

Daarnaast willen we komen tot een verbetering van raadsvoorstellen en -besluiten waarin bij het onderwerp ook een duidelijke financiële vertaling en onderbouwing wordt opgenomen. Om deze reden willen we dan ook geen 2 miljoen euro voteren voor de majeure projecten die in

2017 uitgevoerd zouden moeten worden. In plaats van zo'n groot algemeen mandaat willen we daar te zijner tijd, concreet bij een raadsvoorstel over besluiten.

We voteren het geld voor deze projecten dus nu niet, waar we reserveren het. En we zien graag dat met betrekking tot het miljoenenbedrag binnen het Meerjarig investeringsprogramma de gemeenteraad per brief vooraf door de portefeuillehouder wordt geïnformeerd en dat de betreffende commissies twee keer per jaar worden geïnformeerd.

Amendement 4 – Gezien de tijd benoem ik de geprioriteerde projecten en de belangrijkste vervolgstap. Gefaseerd voor 2017: Wielerbaan Haelen, het lopende onderzoek dient antwoord te geven op de vraag of realisering van de wierbaan aan de Houtrustlaan in Haelen mogelijk is binnen de regels en waar niet. De onderzoekskosten voor een fietspad over de spoorbrug bij Buggenum, we verwachten een technische en financiële uitwerking. De ontwikkeling Bedrijventerrein Biobased Zevenellen, momenteel loopt er een MER-rapportage welke ten grondslag zal liggen aan besluitvorming. 2018: De fusie van de scholen Haler, Hunsel, Ittervoort en Neeritter, concentratie is aan de orde wanneer onderwijskundige aspecten daarvoor pleiten. Fietspad Heldenseweg, een inschatting van noodzakelijke investeringen en de financiering ervan. N280 – Ontwikkelas: De gemeentelijke bijdrage aan de provincie Limburg dient geheel of grotendeels te worden ingezet voor door de gemeente ingebrachte voorstellen en wensen zoals entree van Baexem, voorziening nabij de Bosstraat, fietstunnels. 2019: De fusie van de voetbalclubs Kelpen-Oler, Grathem, Hunsel en Ell, Voorkeur bestaat voor realisering van de accommodatie op en nabij een van de bestaande accommodaties. Een locatie buiten de bestaande accommodaties is niet uitgesloten maar daar dient de meerwaarde van worden aangetoond. Stations Haelen en Baexem: Men moet de aanleg van een ruim parkeerterrein in Baexem onderdeel laten zijn van de verdere uitwerking. Zonder fasering op dit moment: Park Leudal-Oost, er dient duidelijk te zijn welke partijen deelnemen en welke voorwaarden daaraan worden verbonden, waarbij het niet langer gaat om intenties maar om harde verklaringen dat partijen participeren, verhuizen en financieel een binding hebben met Park Leudal-Oost. Fietspad Leudalweg krijgt niet de prioriteit. Wel wordt er een beknopt maar helder gemeentelijk fietsbeleidsplan opgesteld waarin in het bijzonder veiligheid en toeristisch-recreatieve functies worden uitgewerkt.

Amendement 6 – Ronduit Open vindt het niet gepast om in het kader van 10 jaar Leudal 100.000 euro uit te trekken voor de Limburgse Bestuurdersdag en de organisatie van allerlei evenementen terwijl tegelijkertijd bezuinigd wordt op stichtingen en verenigingen, bibliotheekvoorzieningen en het beheer van de openbare ruimte. We willen hier maximaal 25.000 euro voor reserveren.

Tot zover, voorzitter.